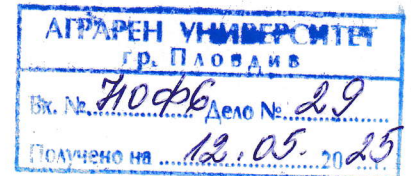

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 3.0 Социални, стопански и правни науки професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност Организация и управление

Автор на дисертационния труд: Павел Георгиев Червенков докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: Стратегия за дигитализация на лозаро-винарския сектор

Рецензент: доц. д-р Теодор Николаев Радев, област на ВО 3.0 Социални, стопански и правни науки, ПН 3.7 Администрация и управление, научна специалност Организация и управление определен за член на научното жури със Заповед № РД 16-519 /22.04.2025г. на Ректора на Аграрен университет – град Пловдив.

1. Кратко представяне на кандидата.

Докторант Павел Георгиев Червенков е роден в град Асеновград и висшето си образование степен „бакалавър“ и степен „магистър“ в Аграрен университет Пловдив. Инетресите му са в сферата на прилагането на дигиталните технологии в управлението на стопански структури.

2. Актуалност на проблема.

Темата на дисертационния труд е актуална, тъй като Устойчивото конкурентно развитие, изисква налагането на перфектен контрол върху всички бизнес процеси в лозаро-винарското предприятие, който е възможен единствено чрез налагането на подхода на дигитализация на тези процеси. Конкурентоспособността все повече разчита на дигитализацията и умелото извличане на ползи от този процес, ползи които да бъдат првърнати в конкурентно предимство спрямо останалите участници на пазара.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и се отнася до изработи стратегия за дигитализация на лозаро-винарският отрасъл, като се отчете отрасловата специфика.

За реализиране на целта са определени 5 задачи, чието решаване придава на работата завършен вид.

В дисертационния си труд докторантът защитава следната основна хипотеза, че дигитализацията на сектора е критичен фактор за постигането на конкурентоспособност и конкурентно развитие на лозаро-винарският сектор у нас.

Докторантът е приложил удачна методология за анализ и оценка на конкурентоспособността на лозаро-винарските предприятия, внедрили дигитални решения. Процесът на съставяне на методология за анализ и оценка на конкурентоспособността на лозаро-винарското предприятие обхваща два основни етапа - (1) идентифициране на индикатори за анализ и оценка на конкурентоспособността на лозаро-винарските предприятия и (2) валидиране на индикаторите за оценка на конкурентоспособността на лозаро-винарските предприятия. Основните методи, които се използват в съставянето на методологията е метода на мултикритерийният анализ и метода на експертната оценка.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Докторантът е използвал широка гама от средства за онагледяване и обобщаване на получените резултати в таблици, графики и схеми, които му позволяват коректно да систематизира и обективно да представи получените резултати.

В първа част на дисертационния труд е направен критичен анализ на понятията – „конкуренция“ и „конкурентоспособност“. Изложени са основните тези, които теорията за конкуренцията защитава. Осъществен и критичен анализ на мненията на изследователите на проблема. Изведени са основните конкурентни предимства на различните организационно форми за управление на лозаро-винарския бизнес. В последващата част е представена теорията за иновациите като се направени препратки към конкурентоспособността. Представя се идеята, че иновациите са в основата на конкурентоспособността на лозаро-винарските предприятия. Осъществен е задълбочен анализ на теориите и подходите за анализ на бизнес предприятието в условията на дигитална среда. В дълбочина е представен процеса на дигитализация като система, обхващаща различни софтуерни и хадруерни решения в процеса на постигане на по-висока конкурентоспособност. Представен е подхода на прецизното земеделие като инструмент за постигане на конкурентно предимство в отрасъла. В края на първа глава е представен и аргументиран методическият подход на дисертационното изследване. Обобщавайки литературния обзор на публикациите на изследователите на проблема с конкурентоспособността на

лозаро-винарското предприятие става ясно са определени основните проблеми в управлението на конкурентоспособността.

Във втората част на дисертационния труд е извършен анализ на предизвикателствата пред процеса на дигитализация на лозаро-винарския сектор. Идентифицирани са основните фактори на процеса на дигитализация, които въздействат върху конкурентоспособността на лозаро-винарските предприятия. Целта е чрез извършването на анализ на тези фактори в последващата трета глава на дисертационния труд да се идентифицират силните/слабите страни и възможностите и заплахите за ускорено дигитализиране на бизнес процесите в лозаро-винарските предприятия. Чрез анкетно проучване се анализира търсенето и предлагането на дигитални услуги на пазара, събира се информация за степента на внедряване на дигитални решения в управлението на конкурентоспособността на предприятията в сектора. Чрез анализ и синтез се формулират и аргументират изводи, произтичащи от проведеното полево изследване.

В третата част на дисертационния труд са дефинирани стратегическите цели и избор на решения за ускоряване на процеса на дигитализация на лозаро-винарския сектор за постигане на по-високо равнище на конкурентоспособност. Процесът на оценяване на потенциала на лозаро-винарските предприятия за ускоряване на процеса на дигитализация, чрез използването на най-съществените силни страни за оползотворяване на най-атрактивните възможности завършва с определянето на стратегическите цели и управленските решения, нужни за постигането им. Необходимо е стратегическите цели да бъдат адекватни на набелязаните възможности. В този контекст, картата на стратегическите решения се анализира по 4 квадранта, оценяващи взаимодействието на елементите в SWOT-матрицата.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

При работата си по дисертацията, докторантът е проучил основна част от съвременната специализирана научна литература във връзка с стратегическото управление и възможностите за дигитализация на икономическите структури. Коментирани са и са представени мнения на известни автори, като на тяхна база е формирано авторовото разбиране по изследвания проблем.

Докторантът дефинира и коректно използва термините. Павел Червенков успешно обобщава състоянието и проблемите на прилаганите подходи в управлението на земеделските стопанства при участието им във веригите на доставки. Това ѝ дава възможност да формулира конкретни изводи за подобряване на приложимостта на стратегически подход в управлението на дигитализацията на земеделските стопанства от лозаро-винарския сектор.

6. Приноси на дисертационния труд.

Дисертационният труд "Стратегия за дигитализация на лозаро-винарския сектор" съдържа следните приноси идеи и решения.

Научни приноси

Изяснена е спецификата на производствените структури в селското стопанство и възможностите за дигитализация в управлението на бизнес процесите

Научно-приложни приноси

Анализирано и оценено е влиянието на дигитализацията върху конкурентоспособността на лозаро-винарския сектор

Идентифициране са предизвикателствата за налагане на дигитализацията на отрасъла и приложението на прецизното земеделие в лозаро-винарските предприятия;

Разработена и валидирана е стратегия за дигитализация на лозаро-винарския сектор;

7. Критични бележки и въпроси.

Нямам критични бележки. Имам въпрос относно това каква е степента на дигитализация на управленските дейности.

8. Публикувани статии и цитирания.

По темата на дисертацията докторантът е публикувал три статии, с което е покрит изискуемия минимум за придобиване на образователно-квалификационната степен доктор. Също така публикациите осигуряват покриване на националните минимални изисквания.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Павел Георгиев Червенков** образователната и научна степен "**доктор**" по научната специалност „Организация и управление“

Дата: 12.05.2025

гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:

()